

Kohtuasi C-238/20**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

5. juuni 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Augstākā tiesa (Senāts) (Lāti kõrgeim kohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

4. juuni 2020

Esimese astme kohtus kaebaja ja kassatsioonimenetluses kassaator:

SIA Sātiņi-S

Teine pool kassatsioonimenetluses:

Dabas aizsardzības pārvalde (keskkonnakaitseasutus)

[...]

Administratīvo lietu departaments (Halduskolleegium)

Latvijas Republikas Senāts (Lāti Vabariigi kõrgeim kohus)**KOHTUMÄÄRUS**

Riia, 4. juuni 2020

Kohus [...] [eelotsusetaotluse esitanud kohtu koosseis]

vaatas kirjalikus menetluses läbi kassatsioonkaebuse, mille on esitanud SIA Sātiņi-S (edaspidi „kassaator“) Administratīvā apgabaltiesa (regionaalne halduskohus) 30. aprilli 2019. aasta kohtuotsuse peale halduskohtuvaidluses, mis algatati selle ettevõtja nõudega kohustada Dabas aizsardzības pārvalde (keskkonnakaitseamet) tegema talle soodne haldusakt, millega talle määratakse hüvitis olulise kahju eest, mida on tema valdustes vesiviljelusele tekitanud rändliikidest ja muudest kui jahitavatest liikidest loomad, kes on erikaitse all.

Põhikohtuasja vaidluse ese ja asjaolud

1. Sātiņu dīki (Sātiņi tiigid) looduskaitseala nimetati aktiga Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumi Nr. 212 „Noteikumi par dabas liegumiem“ (ministrite nõukogu 15. juuni 1999. aasta määrus nr 212 looduskaitsealade kohta) erikaitsealaks.

Kassaator omandas 2002. aastal „Liegumi“ („Reservaadid“) ja „Centri“ („Keskused“) kinnistud, mis asuvad „Sātiņu dīki“ looduskaitsealal. Kassaatorile kuuluval kinnistul hõlmavad tiigid 600,7 hektari suuruse ala (kinnistu 687 hektari suurusel kogupindalast).

See ala lisati 2005. aastal Euroopa tähtsusega Natura 2000 kaitsealale (edaspidi „Natura 2000 võrgustiku ala“).

2. Kassaator esitas 16. augustil 2017 keskkonnakaitseametile taotluse mõista tema kasuks välja hüvitis tema „Liegumi“ ja „Centri“ valdustes vesiviljeluses kantud kahjumi eest.

Keskkonnakaitseameti Kurzeme piirkonna haldusasutuse hinnangul oli kassaatori vesiviljelus[rajatistele] tekitatud kahju tõttu tekkinud kahjum 87 428,50 eurot.

Keskkonnakaitseamet keeldus vesiviljelusele erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomade tekitatud olulise kahju eest taotletud hüvitise maksmisest põhjendusega, et kassaator oli juba saanud vähese tähtsusega abi lubatud maksimumsumma.

3. Keskkonnakaitseameti sõnul on käesolevas kohtuasjas kohaldatav komisjoni 27. juuni 2014. aasta määruses (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (edaspidi „määrus nr 717/2014“), artikli 3 lõikes 2 kehtestatud vähese tähtsusega abi ülemmäär 30 000 eurot.

Määrust nr 717/2014 kohaldatakse Lätis vastavalt ministrite nõukogu 29. septembri 2015. aasta määrusele nr 558, mis käsitleb vähese tähtsusega abi arvestamist ja andmist kalandus- ja vesiviljelussektoris (Ministru kabineta 2015. gada 29. septembra noteikumi Nr. 558 „*De minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība zvejniecības un akvakultūras nozarē“; edaspidi „määrus nr 558“) ja ministrite nõukogu 7. juuni 2016. aasta määrusele nr 353, mis käsitleb erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomade tekitatud raske kahju tõttu maa omanikele või kasutajatele põhjustatud kahjumi suuruse kindlaks määramise menetlust ja kahju vältimiseks ette nähtud kaitsemeetmetele kehtestatud miinimumnõudeid (Ministru kabineta 2016. gada 7. jūnija noteikumi Nr. 353 „Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītājiem būtiskiem postījumiem, un minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai“; edaspidi „määrus nr 353“).

Nimetatud asutus tuvastas, et kassaator oli kolme majandusaasta jooksul juba saanud maksimaalset vähese tähtsusega abi, nii et 2017. aasta eest nõutud hüvitise maksmine ületaks määruse nr 717/2014 artikli 3 lõikes 2 ette nähtud vähese tähtsusega abi ülemmäära 30 000 eurot.

4. Kassaator pöördus kohtusse, selleks et keskkonnakaitseametit kohustataks maksuma talle hüvitist olulise kahju eest, mida on tema valdustes vesiviljelusele tekitanud rändliikidest ja muudest kui jahitavatest liikidest loomad, kes on erikaitse all.

Kassaator väidab, et vähese tähtsusega abi ülempiir kehtib riigiabi suhtes selleks, et mitte moonutada Euroopa Liidu siseturgu. Seevastu kahjumi hüvitamine ei ole riigi antud eelis. Kahjumi hüvitamine on ettevõtjale avaliku huvi ülesannete täitmisel tekkinud kahju hüvitamine.

Määruse nr 353 punkti 39 kohaldamisel tekib olukord, kus väikeettevõtjatel kaetakse 100% [...] neile kolme aasta jooksul tekkinud kahju, samas kui kassaatorile, kes haldab olulisi vesikondi ja asub Natura 2000 võrgustiku alas, hüvitatakse ainult 12% kantud kahjumist.

5. Kohtud jätsid nii esimeses kui teises astmes need nõuded rahuldamata.

Kassaator esitas kassatsioonkaebuse, väites, et abist, mis ületab vähese tähtsusega abi ülemmäära kolme aasta jooksul, tuleb Euroopa Komisjonile teatada ja seda tohib anda alles pärast seda, kui Euroopa Komisjon on abi siseturuga kokkusobivaks tunnistanud. Euroopa Komisjonile teatamise menetluse oleksid võinud läbi viia institutsioonid.

6. Eeltoodut arvestades on käesolevas kohtuvaidluses vaidlus selles, kas hüvitisele olulise kahju eest, mida Natura 2000 võrgustiku aladel vesiviljelusele tekitanud rändliikidest ja muudest kui jahitavatest liikidest loomad, kes on erikaitse all, kehtivad vähese tähtsusega abi ülemmäärad, mis on kohaldatavad riigiabi maksetele.

Asjakohased liikmesriigi ja Euroopa Liidu õigusnormid

7. Euroopa Liidu õigusnormid:

7.1 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 17.

7.2 Euroopa Komisjoni 27. juuni 2014. aasta määruse nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris, artikli 3 lõige 2 ja põhjendus 15.

7.3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta artikli 3 lõike 2 punktid a ja b ning artikli 9 lõike 1 punkt a.

8. Liikmesriigi õigusnormid:

8.1 Liikide ja biotoopide kaitse seadus (Sugu un biotopu aizsardzības likums)

[„]Artikkel 4. Ministrite nõukogu pädevusala

Ministrite nõukogu kehtestab:

[...]

6) erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomade tekitatud olulise kahju tõttu maa kasutajatele põhjustatud kahjumi suuruse kindlaks määramise menetlused ja kahju vältimiseks ette nähtud kaitsemeetmete kehtestatud miinimumnõuded;

[...][“]

[„]Artikkel 10. Maa omanike või kasutajate õigus saada hüvitist:

(1) Maa omanikel või kasutajatel on õigus saada erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomade tekitatud olulise kahju eest hüvitist selleks ette nähtud riigieelarve vahenditest, kui nad on võtnud vajalikke kaitsemeetmeid ning vastavalt oma praktilistele teadmistele, oskustele ja võimalustele kasutusele võtnud keskkonnahoidlikud meetodid kahju ärahoidmiseks või vähendamiseks. Maa omanikel või kasutajatel ei ole õigust hüvitist saada, kui nad on hüvitise saamiseks kahju tekkimisele või selle ulatuse suurendamisele pahatahtlikult kaasa aidanud.

[...]

(3) Erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomade tekitatud olulise kahju hüvitist ei maksta, kui maa omanik või kasutaja on saanud riigilt, kohalikult omavalitsuselt või Euroopa Liidult muid makseid, mis on otseselt või kaudselt ette nähtud samade majandustegevuse piirangute või sama kahju eest, mille on põhjustanud erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomad ja mille eest on õigusnormides ette nähtud hüvitis, või kui taotleja saab abi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrusele (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011.[“]

8.2 Põllumajandus- ja maaelu arengu seadus (Lauksaimniecības un lauku attīstības likums)

Artikkel 5:

[„][...]

(7) Ministrite nõukogu kehtestab riigi ja Euroopa Liidu poolt põllumajandusele antava abi haldamise ja kontrollimise korra ning riigi ja Euroopa Liidu poolt maaelu ja kalanduse arenguks antava abi haldamise ja kontrollimise korra.

[...][“]

8.3 Ministrite nõukogu 29. septembri 2015. aasta määrus nr 558, mis käsitleb vähese tähtsusega abi arvestamist ja andmist kalandus- ja vesiviljelussektoris (mis on käesolevas kohtuasjas kohaldatav, tunnistati kehtetuks 21. novembri 2018. aasta määrusega nr 715, mis käsitleb vähese tähtsusega abi arvestamise ja andmise korda ning vähese tähtsusega abi arvestamise vorme (2018. gada 21. Novembra noteikumiem Nr. 715 „Noteikumi par de minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un de minimis atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem“).

Punkt 1: [„]Käesolevas määruses kehtestatakse kalandus- ja vesiviljelussektoris vähese tähtsusega abi arvestamise ja andmise kord vastavalt Euroopa Komisjoni 27. juuni 2014. aasta määrusele nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (edaspidi „komisjoni määrus nr 717/2014“).[“]

Punkt 2: [„] Selleks et saada vähese tähtsusega abi vastavalt komisjoni määruse nr 717/2014 artiklitele 3, 4 ja 5, peab abi taotleja esitama abi andjale vähese tähtsusega abi taotluse (lisa 1) (edaspidi „taotlus“). Taotluses märgitakse vähese tähtsusega abi, mida on taotleja saanud jooksval aastal ja kahel eelneval majandusaastal, ning kavandatud vähese tähtsusega abi, sõltumata sellest, kuidas abi antakse ja kes seda annab. Vähese tähtsusega abi kumuleerumise korral esitab abi taotleja ka teabe kõnealuse projekti jaoks samade abikõlblike kulude tõttu saadud muu abi kohta. Taotleja peab vähese tähtsusega abi ja muu kavandatud riigiabi kohta teabe esitamisel ära märkima abi, mida ta on taotlenud, kuid mille kohta ei ole abi andja veel otsust teinud. Kui vähese tähtsusega abi taotleja ei ole varem seda liiki abi saanud, esitab ta asjakohase teabe taotluses.[“]

8.4 Ministrite nõukogu 7. juuni 2016. aasta määrus nr 353, mis käsitleb erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomade tekitatud raske kahju tõttu maa omanikele või kasutajatele põhjustatud kahjumi suuruse kindlaksmääramise menetlust ja kahju vältimiseks ette nähtud kaitsemeetmete kehtestatud miinimumnõudeid (käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis):

Punkt 1: [„]Käesolevas määruses on ette nähtud:

1.1 Erikaitse alla kuuluvatest rändliikidest ja mitte jahitavatest liikidest loomade tekitatud raske kahju tõttu maa omanikele või kasutajatele põhjustatud kahjumi (edaspidi „kahjum“) suuruse kindlaks määramise menetlused;

[...][“]

Punkt 39: [„]Ametiasutus täidab hüvitise andmise otsuse vastuvõtmisel järgmisi nõudeid:

39.1 Hüvitise andmisel järgitakse sektori- ja tegevuspiiranguid, mida on nimetatud komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määruse (EÜ) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (edaspidi „komisjoni määrus nr 1408/2013“), artikli 1 lõikes 1 või komisjoni 27. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (edaspidi „komisjoni määrus nr 717/2014“), artikli 1 lõikes 1.

39.2 Kontrollitakse, et hüvitise summa ei suurendaks kõnealusel majandusaastal ja eelneval kahel majandusaastal saadud vähese tähtsusega abi kogusummat tasemeni, mis ületab komisjoni määruse nr 1408/2013 artikli 3 lõikes 2 (põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevad ettevõtjad) või komisjoni määruse nr 717/2014 artikli 3 lõikes 2 (kalandus- ja vesiviljelussektoris tegutsevad ettevõtjad vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrusele (EL) nr 1379/2013 (kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000) kehtestatud vähese tähtsusega abi piirmäära. Hüvitise suuruse kaalumisel hinnatakse saadud vähese tähtsusega abi ühe ettevõtja suhtes. Üks ettevõtja on see, kes vastab komisjoni määruse nr 1408/2013 artikli 2 lõikes 2 ja komisjoni määruse nr 717/2014 artikli 2 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele.[“]

Punkt 40: [„][Pädev] ametnik teeb kahe kuu jooksul alates kahjumi suuruse kindlaksmääramisest hüvitise maksmise suhtes soodsa otsuse, milles ta määrab kindlaks hüvitise summa, või keelduva otsuse.[“]

Põhjused, mille tõttu on eelotsusetaotluse esitanud kohtul Euroopa Liidu õiguse tõlgendamisel kahtlusi

9. Senātsi (Lāti kõrgeim kohus) arvates tuleb esiteks kindlaks määrata kohaldatav õiguslik raamistik, see tähendab, et tuleb vastata küsimusele, kas hüvitist kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele kaitstud lindude ja loomade põhjustatud kahjumi eest tuleb pidada riigiabiks.

9.1 Vastuseks Senātsi (Lāti kõrgeim kohus) esitatud küsimustele väidab [selles valdkonnas] pädev asutus Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (keskkonna- ja regionaalarengu ministereium), viidates Euroopa Liidu Kohtu 19. märtsi 2013. aasta kohtuotsusele Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt, C-399/10 P ja C-401/10 P (EU:C:2013:175), et kaitsealuste loomade põhjustatud kahjumi hüvitamist kalandus- ja vesiviljelussektoris tuleb käsitada riigiabina.

Sarnastes olukordades antud abi teatiseid on avaldatud ka Euroopa Komisjoni veebisaidil, nagu näiteks juhtumis SA.50367 (2018/N), mis puudutas hüvitise maksmist kaitsealuste loomade tekitatud kahju eest.

Senätsil (Läti kõrgeim kohus) tekib siiski küsimus, kas riigiabialaseid õigusnorme on võimalik kohaldada ka hüvitistele.

Hüvitise maksmine on ette nähtud teatavate avalikes huvides kohustuste täitmiseks, milleks on käesoleval juhul kalavarude kaitsmata jätmise lindude ja loomade tekitatud kahju eest. Riik kehtestab seda liiki kohustuse üldsuse huvides, nähes ette piiranguid teatud territooriumide haldamisele.

Käesolevas kohtuasjas kõne all oleva erikaitseala avalikku laadi kohustused, mille riik on kehtestanud, on kohustuslikud Euroopa Liidu õigusnormide, käesoleval juhul sisuliselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (edaspidi „direktiiv 2009/147“) alusel.

Senätsi (Läti kõrgeim kohus) hinnangul kujutab lindude ja loomade põhjustatud kahju hüvitamine endast kantud kahjumi hüvitamist Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 tähenduses, mitte täiendavat makset, mida võiks pidada riigiabiks.

Euroopa Liidu Kohtu otsus eespool viidatud liidetud kohtuasjades *Europea Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt* määratleb mõiste „riigiabi“, kuid see kohtuotsus käsitleb peamiselt aktsionäri laenu maksmist ettevõtja kapitali suurendamise ajal. Senäts (Läti kõrgeim kohus) leiab, et mõiste „riigiabi“ ulatus, mille Euroopa Liidu Kohus määratles eespool viidatud kohtuasjas, ei hõlma ühemõtteliselt käesolevas kohtuasjas kõne all oleva tekkinud kahjumi hüvitamist.

9.3 Pärast määruse nr 717/2014 artikli 1 analüüsimist selle põhjendust 15 arvesse võttes järeldeb Senäts (Läti kõrgeim kohus), et see määrus ei ole *prima facie* kohaldatav ränd- või mitte jahitavate lindude või loomade põhjustatud kahjumi hüvitamisele.

Seega ei hõlma Senätsi (Läti kõrgeim kohus) hinnangul sellist kahjumit ka riigisiseseid õigusnormid, millega rakendatakse määrust nr 717/2014, s.o ministrite nõukogu määrus nr 558.

9.4 Võttes siiski arvesse Euroopa Liidu Kohtu pädevust aluslepingute tõlgendamisel ja kohaldamisel, peab Senäts (Läti kõrgeim kohus) vajalikuks esitada see küsimus Euroopa Liidu Kohtule.

Vastust sellele õigusküsimusele ei olnud võimalik leida Euroopa Liidu Kohtu senisest kohtupraktikast.

10. Sõltumata küsimusest, kas hüvitist võib pidada riigiabiks, tuleb käsitleda ka hüvitise sobiva summa küsimust.

10.1 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 17 sätestatud õigus omandile hõlmab õigust kasutada oma vara ja saada teatavate piirangute kehtestamise eest õiglast hüvitist.

10.2 Selles valdkonnas pädev asutus – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (keskkonna- ja reģionaalarengu ministere) – väidab, et hüvitise summa ei vasta tegelikult tekkinud kahjumi summale, kuna arvatava hüvitise peamine tegur on näiteks kalapiirkondade pindala. Praegu ei võeta hüvitise arvutamise meetodis arvesse ära söödud kalade kogust, st vesiviljelusele tegelikult tekitatud kahju ulatust.

10.3 Senāts (Lāti kõrgeim kohus) leiab, et hüvitis omandiõiguse piiramise eest peab olema tegelik ja tulemuslik, st sellega tuleb tagada tegeliku kahjumi adekvaatne hüvitamine. Direktiiv 2009/147 hüvitise küsimust ei käsitle, kuid märgib, et kalandusele olulise kahju ärahoidmiseks võivad liikmesriigid teha selle direktiivi nõuetest erandeid.

Senāts (Lāti kõrgeim kohus) on seisukohal, et kuigi on tõsi, et liikmesriikidel on lindude piisava kaitse ja majanduslike huvide tagamise vahelise tasakaalu saavutamiseks kaalutlusruum, on liidu territooriumil siiski vaja valida põhimõtete tasandil kontseptuaalselt sarnane lahendus seoses liidu õigusaktiga kehtestatud kohustusest tuleneva sobiva hüvitisega.

10.4 Euroopa Liidu Kohtu senine kohtupraktika Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 tõlgendamise ja kohaldamise kohta ei anna sellele küsimusele selget vastust.

11 Eeltoodud kaalutlusi arvestades leiab Senāts (Lāti kõrgeim kohus), et selleks et selgitada, kuidas tuleb kohaldada riigiabi eeskirju ja liidu õigusnormidega kehtestatud piirangute järgimise eest hüvitise maksmist käsitlevaid õigusnorme, tuleb esitada eelotsusetaotlus Euroopa Liidu Kohtule.

Resolutsioon

Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 267 [...] Senāts (Lāti kõrgeim kohus)

otsustab

esitada Euroopa Liidu Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

1. Kas õigusega õiglasele hüvitisele Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 17 tagatud omandiõiguse piiramise tõttu on lubatav, et hüvitis, mida riik maksab vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivile 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta kaitstud lindude poolt Natura 2000 võrgustiku alas vesiviljelusele tekitatud kahjumi eest, on tegelikult tekkinud kahjumist oluliselt väiksem?

2. Kas hüvitis, mida riik maksab vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivile 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta kaitstud lindude poolt Natura 2000 võrgustiku alal vesiviljelusele põhjustatud kahju eest, on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 tähenduses?
3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, siis kas niisugusele hüvitisele, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on kohaldatav komisjoni 27. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris, artikli 3 lõikes 2 ette nähtud vähese tähtsusega abi ülemmäär 30 000 eurot?

Peatada kohtumenetlus, kuni Euroopa Liidu Kohus teeb otsuse.

[...] [märke edasikaebamise võimaluste puudumise kohta ja allkirjad

TÖÖDOKUMEN